

članov gre torej samo 10 odstotkov ameriškega prebivalstva v cerkev. Če se pomisli, da večina mladine zahaja v šole brez religije, si lahko ustvarimo sliko verske gorečnosti, ki je na nižji stopnji, kakor pri najbolj brezvernih in barbarskih narodih. Ameriška, tako pripominja »Amerikanski Slovenec«, je prav poganska dežela.

Znamke z napisom: Pojdi v cerkev. V zadnjem času pošilja, kakor poroča »Amerikanski Slovenec«, »Zveza vseh veroizpovedi in cerkva« znamke z napisom in reklamo: »Pojdi v cerkev. Kamorkoli že greš, samo pojdi v cerkev.« Katoličanom takih znamk ni nič treba. Kdor ima pravo vero, bo izpolnil nedeljsko dolžnost brez posebnih reklamnih navduševanj. Kdor je pa suha veja, mu pa nobena reklamna marka ne bo pomagala.

Verske razlike v isti družini. Ameriški Karel Schwab, kralj jekla in večkratni milijonar, je bil in je še katoličan. Včasih je bil živa veja, danes je suha. Vzgojili so ga frančiškani, pozneje si je vzel za ženo protestantko. Kjer more, se izraža danes proti veri. Za spomenik na grobu ne mara križa, spomenik mu bodo dimniki tovarn. Ta mož ima sestro, ki je bila 30 let usmiljena sestra. Pred dobrimi osmimi meseci je zamenila obleko usmiljenke z obleko karmeličanskega reda, ki je eden najstrožjih v naši Cerkvi. Čudno nasprotje med bratom in sestro.

*

Guzaj v naših krajih.

Še vedno živijo mnogoteri ljudje, ki jim je živo v spominu, kar so slišali o razbojniku Guzaju, ki je razburjal celo Slovensko Štajersko. Pred leti je urednik »Slov. Gospodarja«, gospod Januš Golec, napisal o njem nekaj v božični prilogi. Še dolgo pozneje so izpraševali ljudje po dotični prilogi. Ker je zgodba o Guzaju iz naših krajev in obsega res zanimive dogodke, katere bodo pojasnjevale tudi slike, bo izhajala v prihodnjem letu povest, ki jo je napisal gospod Januš Golec. Zanimiv del naše domače zgodovine se bo v tej povesti razgrnil pred našimi čitatelji. Vemo, da bode zopet mnogo pritožb, kje je »Slov. Gospodar«, da ne prihaja točno. Zgodi se namreč, da mnogi niso naročeni, da pa ga na račun tistih, ki so naročeni, prebirajo. Marsikje zaostane naš list radi tega. Najbolje bo torej, da bo list kar najbolj razširjen, da ga bodo imeli v vsaki hiši, potem bo vsak točno dobil svojega. Kdaj bo povest začela izhajati, ne moremo danes točno povedati, najbolje, da vsak, ki se za to povest zanima, gleda na to, da pravočasno poravnava naročnino. In ko enkrat to že vrši, je gotovo najbolj modro plačati za celo leto 32 Din, ker ima na ta način tudi svojo hišo zavarovano za Din 1000. Na vsaki pošti dobite položnice, pripišite le številko »Slov. Gospodarja« 10.603. Ali pa pišite dopisnico na upravo »Slov. Gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5. — Nihče svojega lista ne posojuje, pač pa vsak svojemu sosedu svetuje: Naroči ga, saj malo stane, le 32 Din za celo leto.

Vse krajevne Kmetijske zveze

imajo v nedeljo dne 7. decembra ali na praznik dne 8. decembra t. l. svoje občne zbere (članska zbiravanja) v smislu § 10 naših društvenih pravil.

Dnevni red:

1. Volitev krajevnega odbora (načelnik, podnačelnik, tajnik, blagajnik in dva namestnika).
2. Volitev dveh preglednikov računov.
3. Volitev delegatov za občni zbor naše Kmetijske zveze v Maribor dne 10. decembra. Vsaka krajevna Kmetijska zveza pošlje na občni zbor v Maribor za vsakih začetih 20 članov po 1 delegata, ki mora imeti s seboj pismo pooblastilo krajevnega odbora.
4. Slučajnosti.

Morebitno predavanje, ako dobijo kakšnega predavatelja, a ni neobhodno potrebno. Predavanje se lahko stavi tudi kot prva točka.

Opomba: 1. Krajevne Kmetijske zveze prosimo, da nam teden prej javijo dan in uro, prostor in dnevni red občnega zbora, da moremo vse občne zbere pravilno javiti pristojnim sreskim načelstvom.

2. Predavanje za občne zbere si naj krajevne Kmetijske zveze preskrbijo iz domačega kraja ali okraja. Osrednja Kmetijska zveza v Mariboru ne more poslati nobenega predavatelja, ker so za ta dva dneva že vsi oddani.

Kmetijska zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

NOVICE

Smrtna nesreča. V noči od sobote na nedeljo so našli starostu mariborskih izvoščkov I. Ternovskega v potoku v bližini vojaškega strelišča v Radvanju mrtvega pod prevrnjeno kočijo.

Iz obupa prestovoljno v smrt. V Studencih pri Mariboru se je obesil 40letni zidar Matevž Korenčič, oče 6 otrok, ker je premalo zaslužil in mu je bilo povrh še odpovedano stanovanje.

Most v Dupleku odprt za promet. Novi dupleški most preko Drave pod Mariborom je dogotovljen in je bil dne 21. novembra t. l. predan za osebni in vozovni promet.

Požar na Pragerskem. Na Pragerskem je izbruhnil na nepojasnen način požar pri posestnici Mariji Pernat. Kljub pomoči od strani gasilcev in sosedov je pogorela stanovanjska hiša.

Sreča v nesreči. Že v polni temi je peljal s trgovskim blagom obložen voz Jožef Horvat iz Gornje Radgone v Mursko Soboto. Na vozu sta sedela še trgovec Kopina in njegova žena. Ker je bilo zelo temno in se je posvetila v Petanjcih vozniku iz teme svetla luč, je konj skočil in voz se je prekucnil v občestni jarek. Blago se je vsulo z voza in na srečo ne na potnika, ki sta dobila pri padcu le lažje poškodbe.

Novorojenčka je zadušila Marija Vološa v Andrejcih pri Murski Soboti.

Mlad fant žrtev zastrupljenja krvi. V bolnici v Murski Soboti je umrl komaj 15letni Jožef Godina iz Šalamec v Prekmurju na zastrupljenju krvi. Fantje so se igrali s pištolo. Pri streljanju je okraspal zamašek slučajno Godino na desni nogi pri gležnju. Iz te nezgode prasko se je razvil zastrupljenje in končno zelo mukopolna smrt.

Smrt v plamenih. Pri posestniku Antonu Debelaku na Rodnah je izbruhnil iz neznanega vzroka ogenj v hlevu. Iz gorečega hleva je hotel posestnik še oteči gosi, a se je zrušilo nad njim goreče tramovje ter ga zasulo. Debelaka so našli šele drugo jutro na pogorišču zgozelega.

Otrok v cekru. V Savi pri Vidmu so našli v cekru in v platno zavito dete ženskega spola. O neusmiljeni materi še ni sledi.

Surovest. Dne 16. novembra proti večeru so napadli fantje, ki so se vračali z lova nad Zeličevim mlinom pri Rimskih toplicah 27letnega kmečkega sina Franca Šergana, ki je šel iz Šmarjete, kjer je imel opravke. Napadli so ga brez povoda, mu polomili kolo, a njega samega pa vrgli na tla in ga toliko časa obdelovali in brcali s čevlji, da je obležal nezavesten na tleh. To mladinsko surovost in podivjanost bo obravnavala sodnija, ker so napadalci znani.

Izvirna goljufija z zavarovalnino. V vzhodno pruskem mestu Rastenburg je prišlo do izsleditve prav čudne goljufije z zavarovanjem. V sredini septembra t. l. je pogorela do tal trgovina s pohištvo, ki je bila last trgovca Safrana. Pri razkapanju po pogorišču so našli v oglje spremenjeno Safranovo truplo — vsaj tako so bili ugotovili tedaj. Dognali so tudi, da je tičal Safran v težkih dolgovih in bil zapleten v sumljivo barantanje z menicami. Nekaj dni po požarni nesreči je priznal eden od Safranovih nastavljenec, da je njegov delodajalec še pri življenju. Te dni je prepoznal rastenburški meščan na železnici pri mestu Spandau popolnoma zdravega Safrana ter ga ovdal policiji. Prepoznani se je hotel pri aretaciji ustreliti, vendar so samomor preprečili. Priznal je, da se je naučil v kratkem času angleščine ter španščine, je posedal prevozno karto za Južno Ameriko in je bil haš na tem, da bi se poslovil od Nemčije. Sedaj je še zagonetka, odkod je bilo zgljeno truplo. Policija domneva, da je izkopal Safran na pokopališču pred nekaj dnevi zakopanega mrliča. ga oblekel v svojo obleko, mu nataknil svoje prstane in ga še ovenčal s svojo zlato uro ter verižico, da bi bil vsak sum na goljufijo izključen. Šlo je v tem slučaju za bogato zavarovalnino, ki je bila po ovinkih uročena Safranu.

Lastnega otroka prepustil smrti od lakote. V okolici Požuna je našla žena ovčarja v gozdu triletno čisto nago deklico, ki je bila privezana z vrvjo k drevesnemu deblu. Dobra ženska je otela otroka gotove smrti in ga vzela za svojega. Poizvedovanja orožništva so dognala, da je bil otrok izstavljen od lastnega očeta cigana, ki živi loče-

no od žene in mu je bila hčerka v napotje. Nečloveškega očeta so seveda zaprli.

Očitna božja kazen. Strašna smrt je doletela te dni strojnika Bodi iz Ratoskeresztura, občina pri Budimpešti. V pijanosti je sklenil Bodi s štirimi tovariši, da bo razbil Kristusovo podobo na velikem kamenitem križu. S pomočjo tovarišev je splezal na križ. V tem trenutku se je znamenje podrlo in ubilo moža. Bodijeve pomagače so zaprli radi motenja vere.

Posledice svetovne vojne. Društvo narodov je sešelo stroške svetovne vojne. Stala je človeštvo 37 milijonov življenj. Škoda, ki jo je vojna prizadejala državam, znaša 362 milijard in 500 milijonov dolarjev. 37 milijonov življenj se porazdeli tako-le: ubitih je bilo 10.135.444; porodi so zaradi vojne nazadovali za 20.850.000; umrljivost se je radi vojne povečala za 6.015.000. — Društvo narodov je sestavilo to poročilo na podlagi statistike vojskujočih se držav. Enega pa ni nobeden sešel: Koliko je moralna škoda svetovne vojne. Koliko je duhovnost narodov nazadovala. Koliko duš je radi svetovne vojne utrpelo nepopravljivo duhovno škodo?

«Mrtvec» sedel k obedu. 86letnega farmerja Dalzell pri mestu Marengu v Zedinjenih državah Severne Amerike je zadela kap in sicer tako močno, da ni bilo v njem nobenega znaka življenja in ga je zdravnik proglasil za mrtvega. Poklicali so tudi že pogrebника. Ko pa so ga položili s stola na postelj, je eden domačih opazil, da so se mišice na njegovem licu neznatno zganile. Pričeli so na njem uporabljati umetno dihanje in res je pričel tekom pol ure »mrtvec« zopet redno dihati in čez par dni je popolnoma zdrav sedel z domačimi k obedu za mizo.

Najmočnejša žival. Najmočnejša žival na naši ljubi zemlji ni: slon, ne tiger ali lev, ampak pajek. Francoski naravoslovec Karol Lansiaux je imel v Parizu predavanje o svojih opazovanjih na pajkih. V njegovem cvetličnjaku, kjer je bilo veliko muh, je imel tudi pajek svojo mrežo. Mreža je bila pritrjena le na eni strani, njen drugi konec je visel prosto v zraku. Da bi bingljanju mreže odpomogel, je privlekel pajek z lesenega stropa majhno palčico, jo pritržil na spodnji konec mreže in položil še kamenček na palico in na ta način je bila cela mreža trdna in napeta. Kamenček je bil 150-krat težji od pajka, ki je tehtal le pet miligramov. Pajek je potreboval eno uro, predno je spravil kamenček na zaželeno mesto. S tem je dovršil delo, ki se da primerjati z delom moža, ki bi nesel na svojem hrbtu težo 10 tisoč kilogramov.

Blagajnik za steklenim oklepom. — Pred nekaj meseci so napadli banditi Federal-Rezerve-banko v Illinois v Združenih državah Severne Amerike. Prisiljen od revolverjev, je izročil ravnatelj tolovajem vsebino blagajne 6 tisoč dolarjev. Bančni predstojnik je sklenil, da bo zavaroval za bodočnost zavod pred sličnim izropanjem. Mesto omrežja pred blagajno je pustil usta-

viti debelo steklo, ki je neprodirno za revolvervske kroglice. Omenjena varnost na naprava se je izborno obnesla. Pred dnevi so zopet obiskali roparji zgorajno banko. Koj po vstopu so zaukazali, da morajo dvigniti vsi bančni nastavljeni roke kvišku. Vsi so se pokorili povelju. Le blagajnik je sedel mirno za debelim steklom in zvonil na pomoč. Napadalcu so oddali salvo strellov proti drznežu, a kroglice so se odbile ob stekleni steni in banditi so jo morali odkuriti praznih rok.

*

Deseta in zadnja žrtev.

Znano je, da je odkrila pred leti angleška ekspedicija pod vodstvom Carterja z bajnim zlatim in drugim bogastvom opremljeni grob staroegipčanskega faraona Tutankhamona. Tekom par let je zadela vsakega člana od ekspedicije zagonetna smrt. Javno po časopisju se razglasa, da se je Tutankhamnov duh maščeval nad raziskovalci radi motenja posmrtnega miru. V naslednjem hočemo opisati, na kako čuden način je umrl kot zadnji pri ekspediciji udeleženi angleški učenjak Glan Davis.

Od zaroke.

Ko se je vrnil angleški učenjak Glan Davis pozno zvečer iz hiše neveste v svoje samsko stanovanje v Londonu, ter stopil v knjižnico, je zagledal črno obrobjeno pismo, katerega je bil položil njegov sluga Mason v njegovi odsotnosti na pisalno mizo.

Glan Davis je odprl pismo ter čital. Rodbina Bethell mu je sporočila, da je umrl nenadne in zagonetne smrti dedič lorda Westbury in svoječasní tajnik glavnega najditelja Tutankhamnovega groba Howarda Carterja, gospod Rihard Bethell v starosti 46 let. Pri tem sporočilu je vzdihnil Davis prestrašeno: »Že deveti.«

Sluga Mason je uprašal gospodarja: »Ali vam smem častitati, g. Davis, k zaroki?«

»Hvala, Mason. Da, resnično, srčna zahvala za častitko!« In po teh besedah je zaukazal učenjak slugi, naj mu prinese njegovo delovno suknjo. Mason je še pomogel obleči gospodu suknjo. Kljub temu, da se je vrgel učenjak z veliko vnemo na razvozljanje zagonetne staroegipčanske pisave, so mu vedno uhajale misli drugam. Nočejšnji večer, zaroka, imenovanje častnim občanom, ker si je pridobil toliko znanstvenih zaslug pri raziskovanju po Egiptu, vse to mu je brnelo še enkrat po glavi. In potem še pismo, naznanilo smrti tovariša Bethella! Sedaj mu je bilo jasno, zakaj tovariša ni bilo k njegovi zaroki.

Strah.

Naenkrat se je polastil Glana neznošen strah. Na njegovo telo se je spustila nevidna, skrivnostna moč, se mu zarila v žile in mu ohromela mozgane. Učenjak je uporabil uprav železno voljo, da je potlačil te moreče občutke, katerih poprej ni poznal in ki

so se pojavili še le po vrnitvi iz Egipta. Te pojave je pripisoval težavnemu raziskovalnemu delu pri Tutankhamonovi grobnici in poznejšim tolmačenjem klinopisov, katere so bili odkrili v grobu.

Ob priložnosti bom moral uprašati kakega zdravnika, je govoril Glan samemu sebi. Kakor svinec težko pero mu je padlo iz roke. Zdelo se mu je, kakor bi ga napadala skrivnostna moč iz oči hrošča govnača, ki je bil kot obtežilnik na svežnju papirjev.

Hrošč govnač.

Glan je skušal zapreti oči, a neka sila je vlekla njegove prste k modremu, kakor pest debelemu ametistu (dragocena vrsta kamenja), iz katerega je bil izklesan hrošč. Dvignil je obtežilnik in ga podržal, kakor že bogznaj kolikokrat, pred oči. Kako mrzel je bil tokrat liki steklo čisti hrošč. Sveti hrošč govnač Egiptčanov, v katerem so ti častili nekoč boga solnca, ki vali pred seboj solnčno oblo kakor ta hrošč v kroglo izleženo jajce.

Kako umetniško je bila ta žuželka izdelana! Mojsrska roka je obrusila modri kamen, mu ustavila oči, ki so se svetlikale ob svitu luči tako potuhnjeno.

Učenjak je otipal z roko kamenitega hrošča po trebuhu, kjer je imel prav neznatne udolbine in razpoke. Kaj neki bi te udolbine pomenile, ker sicer je bil hrošč čisto gladek? Glan je vzel povečalno steklo, je podržal hrošča pod svetlobo, pri pogledu skozi povečalnik ga je pretresla groza. Udolbine, razpoke, vse to je bil napis — so bile črke — v staroegipčanskem klinopisu.

In učenjak je čital: »Čuvam srce kralja. Vsakemu prinesem strupeno smrt!«

Med pritajenim krikom se je zgrudil Glan Davis na tla.

Po odkritju skrivnostnega napisa.

Ko je spravil sluga Mason svojega gospoda zopet k zavesti, je že bil bel dan. Glan je ležal na postelji ter strmел v strop. Prve besede, katere je spregovoril napram slugi, je bila želja, da bi rad videl More Mitchella.

Pozvani je prišel kmalu k Glanovi postelji in učenjak ga je uprašal: »Kaj ti je znano, More, o skrivnostnih strupih, njihovi starosti in učinkovitosti?«

More Mitchell je zmajal z glavo in odgovoril: »Glan, ni mi znano tozadevno mnogo, čeravno sem kot kemik strokovnjak na polju strupov. So strupi, ki učinkujejo v tako malenkostni količini, kakor je en milijonstel grama še celo po več tisoč letih zunaj na koži, ne da bi prodrli naravnost v krvni obtok.«

»Smrtonosno?«

»Na vsak način smrtno! Strup prodre skozi najmanjše luknjice človeškega telesa in se zasedra v možganih.«

»Hvala ti lepa, More.«

»Vendar, kaj naj to uprašanje pomeni?«

»Meni je sedaj znano, da moram umreti, More. Ti vendar poznaš mojega staroegipčanskega hrošča. Vzel sem ga iz srca faraona Tutankhamona, kjer